

Nr 32.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående användning av medel ur postverkets understöds-kassa för bidrag till viss semesterhemsverksamhet; given Stockholms slott den 26 januari 1951.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, lämna riksdagen tillfälle att avgiva yttrande i anledning av vad föredragande departementschefen anfört rörande användning av medel ur postverkets understöds-kassa för bidrag till viss semesterhemsverksamhet.

GUSTAF ADOLF

Torsten Nilsson.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att användningen av postverkets understöds-kassa vidgas till att avse, förutom som för närvarande understöd till änkor och barn efter postverkets anställda, även understöd till semesterhemsverksamhet för verkets personal. I samband därmed föreslås, att ett engångsbelopp av intill 750 000 kronor av kassans tillgångar får disponeras för nyan-skaffning och utrustning av två eller tre semesterhem, men att i gengäld en viss skärpning av kassans fonderingsregler genomföres.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 januari 1951.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden QUENSEL, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Nilsson, fråga om användning av medel ur postverkets understöds-kassa för bidrag till viss semesterhemsverksamhet samt anför därvid följande.

I skrivelse den 14 oktober 1949 har *generalpoststyrelsen* hemställt, att styrelsen för stödjande av semesterhemsverksamheten bland postverkets personal måtte bemyndigas dels att av postverkets understöds-kassas tillgångar taga i anspråk ett engångsbelopp av 750 000 kronor, avsett för anskaffning, inredning och underhåll av två eller tre semesterhem, dels att i fortsättningen årligen disponera vissa av nämnda kassas löpande inkomster till nedbringande av semesterhemmens driftskostnader och bestridande av resekostnadsbidrag i samband med denna verksamhet. Av styrelsens framställning inhämtas följande.

Den semesterhemsverksamhet, som förekommer vid de affärsdrivande verken, har ansetts vara av sådan betydelse, att den sedan länge erhållit ekonomiskt stöd från statsmakternas sida. Av propositionen 1938:53 framgår sålunda, att riksdagen vid upprepade tillfällen bifallit av Kungl. Maj:t framlagda förslag om bemyndigande för järnvägsstyrelsen att lämna dylikt stöd till den förening, Svenska järnvägsmännens vilohemsförening u. p. a., som omhänderhar semesterhemsverksamheten vid statens järnvägar. Även telegrafstyrelsen har av skäl, som närmare framgå av propositionen 1918:386, bemyndigats att genom årliga anslag stödja den inom telegrafverket arbetande vilohemsrörelsen.

Inom postverket har Svenska postmannaförbundet sedan år 1919 drivit ett semesterhem i Kungsör samt Sveriges poststationsföreståndareförening, vilken förening fr. o. m. år 1948 uppgått i förenämnda förbund, sedan år 1933 ett hem i Falsterbo. Övriga personalorganisationer inom postverket, Posttjänstemännens förening samt Postverkets kontors- och kanslibiträdeskårens centralorganisation, ha däremot inga egna semesterhem. Genom särskilda överenskommelser med Svenska järnvägsmännens vilohemsförening resp. Reso ha dock medlemmar tillhörande den förra organisationen sedan år 1938 fått besöka järnvägsmännens semesterhem samt medlemmar tillhörande den senare organisationen sedan år 1948 Resos anläggningar.

Postverket har understött semesterhemsverksamheten inom de olika organisationerna genom att efter Kungl. Maj:ts tillstånd utbetala resebidrag, vilka f. n. årligen utgå

för resor till Falsterbo och Kungsör	med kronor	32 000,
» » » Järnvägsmännens vilohem	» »	10 000,
» » » Resos anläggningar	» »	8 000.

Det har emellertid visat sig att nuvarande förhållanden äro mindre tillfredsställande. Svenska postmannaförbundet har sålunda under år 1948 måst avslå över 800 ansökningar från medlemmar, som sökt få komma till förbundets semesterhem. Även för Posttjänstemännens förenings medlemmar äro förhållandena på detta område mindre goda.

Styrelserna för de olika personalorganisationerna inom postverket ha vid flera tillfällen hänvänt sig till generalpoststyrelsen för att erhålla ett kraftigare stöd för semesterhemsverksamheten och därvid bl. a. föreslagit anskaffande av ett eller flera semesterhem gemensamma för all personal i postverket. Generalpoststyrelsen, som väl inser vikten av en semesterhemsverksamhet för verkets personal och som även finner det betydelsefullt för samarbetet och den goda andan inom verket, att funktionärer tillhörande olika personalgrupper få möjlighet att tillbringa semestern å gemensamma semesterhem, har emellertid, med hänsyn särskilt till de stora belopp som skulle krävas för ett effektivt stöd av en dylik verksamhet, hittills icke ansett sig kunna tillmötesgå de gjorda framställningarna. Vid överläggningar med representanter för personalorganisationerna angående ifrågavarande spörsmål har emellertid numera framkommit ett förslag, enligt vilket ett effektivt stöd för semesterhemsverksamheten skulle kunna lämnas, utan att något anslag av egentliga statsmedel skulle behöva tagas i anspråk. Detta förslag innebär, att för ändamålet skulle få dels disponeras en del av de medel, som ingå i den under styrelsens förvaltning stående kassan för understöd åt änkor och barn efter personer, som varit anställda i postverket (postverkets understöds-kassa), dels ock för framtiden tagas i anspråk större delen av de kategorier av medel, som hittills successivt tillförts understöds-kassan.

Beträffande tillkomsten av understöds-kassan samt kassans utveckling m. m. anföres följande.

I Kungl. Maj:ts instruktion för generalpoststyrelsen den 5 december 1873, § 43, föreskrevs, att böter för förseelser vid försändelsers avlämnande till postbefordran samt vissa förfallna viten skulle till hälften fördelas mellan vederbörande angivare och en särskild kassa, avsedd att bereda understöd åt änkor och barn efter personer, som varit anställda i postverket. Enligt instruktionen för generalpoststyrelsen den 31 december 1902, § 69, tillförsäkrades kassan även böter och viten, som av styrelsen ådömts tjänsteman, poststationsföreståndare eller »betjante».

Sedermera har Kungl. Maj:t genom följande beslut tillfört kassan vissa ytterligare inkomstmedel, nämligen

den 9 juni 1905 behållningen vid försäljning av postverket tillhörig makulatur och äldre handlingar jämte därå anbragta makulerade frimärken;

den 31 augusti 1914 behållen inkomst vid försäljning av värdeinnehållet i obeställbara postförsändelser samt å postanstalt eller i postverkets brevlådor tillvaratagna föremål, som ej kunnat tillställas ägaren, ur obeställbar försändelse, å postanstalt eller i postverket tillhörig brevlåda tillvarataget gångbart mynt ävensom obeställbart postanvisningsbelopp;

den 28 april 1922 i postkassa uppkommet överskott, som icke kunnat till rätt ägare återställas.

Enligt av Kungl. Maj:t den 28 maj 1886 och den 13 februari 1925 utfärdade bestämmelser äger generalpoststyrelsen att av understöds-kassans ränteinkomst årligen utdela understöd till behövande änkor och barn under 15 år efter personer, som varit anställda vid postverket. Minst en femtedel av ränteinkomsten skall dock årligen läggas till kassans kapital. Understöd får utgå med högst 200 kronor till änka och 100 kronor till barn.

Understöds-kassans ställning vid utgången av budgetåret 1948/49 framgår av följande sammanställning:

<i>Debet.</i>	Kronor	<i>Kredit.</i>	Kronor
Behållning den 30 juni 1948....	3 201 224: 69	Under första halvåret 1949 utbetalda understöd	71 955: —
Influtna medel:		Återbetalade postanvisningsmedel	266: 32
Räntemedel	110 775: 18	Räntemedel	1 815: 83
Obeställbara postanvisningsmedel samt medel och effekter, funna i obeställbara försändelser	49 318: 34	Diverse utgifter	549: 08
Försålda äldre handlingar, pappersavfall m. m.	102 122: 15	<i>Behållning till budgetåret 1949/1950:</i>	
Bötesmedel	8 134: 75	Obligationer å nom. kr. 3 528 500:—, inköpta för.....	3 475 429: 68
Överskott, uppkomna i postkassor	113 519: 74	I postsparbanken	
Övriga inkomster.....	1 975: —	innestående medel	37 053: 94
Summa kronor	3 587 069: 85	Summa kronor	3 512 483: 62
			3 587 069: 85

Av sammanställningen framgår bl. a., att generalpoststyrelsen under år 1949 utdelat understöd med tillhoppa 71 955 kronor. Antalet understödstagare uppgick till 396.

För att en semesterhemsverksamhet för postverkets personal skall kunna fylla sitt ändamål, erfordras enligt generalpoststyrelsen två eller tre semesterhem utöver de två som f. n. finnas. Enligt verkställd beräkning skulle för inköp, inredning och underhåll av dessa ytterligare hem behöva avsättas ett belopp av ca 750 000 kronor. Styrelsen ifrågasätter, huruvida icke dessa medel skulle kunna erhållas från understöds-kassans tillgångar. Det kapital, som efter avdrag av nyssberörda belopp skulle komma att återstå för understöds-kassan, skulle nämligen utgöra ca 2 760 000 kronor. Avkastningen av detta belopp anses fullt tillräcklig för att tillgodose det understödsbehov, som f. n. föreligger. Någon nämnvärd ökning av understödsbehovet torde — särskilt med hänsyn till de sociala välfärdsanordningar, som under senare år vidtagits från det allmännas sida — icke vara att förvänta.

För en semesterhemsverksamhet av nu avsett slag är det emellertid icke tillräckligt med inköp, inredning och underhåll av semesterhem. Även driften av hemmen kräver icke obetydliga tillskott för att inackorderingspriset skall kunna hållas så lågt, att besöksfrekvensen blir av önskvärd omfattning samt även funktionärer i mera blygsamma ekonomiska villkor och med stor familj skola kunna besöka hemmen. Vidare måste resebidrag kunna utbetalas.

Med ledning av erfarenheterna från järnvägsmännens samt postmannaförbundets semesterhemsverksamhet ha de årliga omkostnader (inräknat resebidrag), som icke täckas av inflytande inackorderingsavgifter, beräknats uppgå till ca 260 000 kronor, varav resebidrag ca 150 000 kronor. För att semesterhemsverksamheten skall kunna bedrivas i den form som är tänkt är det alltså nödvändigt, att rörelsen årligen tillföres ett belopp av ungefär nu angiven storlek.

Av den förut återgivna sammanställningen framgår, att de medel, som utöver ränteinkomster under budgetåret 1948/49 tillfördes understöds-kassan, uppgingo till 275 069 kronor 98 öre.

Då såsom tidigare nämnts understöds-kassans kapital även efter avdrag av de medel, som eventuellt skulle tagas i anspråk för semesterhemsverksamheten, måste anses fullt tillräckligt för att tillgodose understödsbehovet, skulle kassan för att även för framtiden kunna fylla sin nuvarande uppgift icke behöva utöver ränteinkomster tillföras några större belopp. Huvuddelen av de medel, som f. n. gå till understöds-kassan, skulle sålunda utan olägenhet kunna disponeras för annat ändamål. Det vill synas som om medlens användande för driften av de tilltänkta semesterhemmen vore en lämplig form för deras tillgodogörande.

För bedömandet av detta spörsmål har styrelsen ansett sig också böra något beröra ifrågasvarande medels natur. Styrelsen anför härutinnan.

Samtliga dessa medel intaga en särställning i förhållande till de egentliga postmedlen. I synnerhet är så förhållandet beträffande obeställbara medel samt överskottsmedel i postkassor. Rätten till varje särskilt däri ingående belopp tillkommer i regel någon eller några av postverkets kunder. I all den mån rättsägaren icke kan anträffas måste medlen emellertid på något sätt omhändertagas av postverket. Inkomsten av försäljning av äldre handlingar samt frimärksmakulatur kan givetvis i högre grad än de nyss nämnda medlen anses härflyta ur poströrelsen såsom sådan. Även i detta fall är det dock fråga om inkomster av sådan natur, att deras användande för personalvårdande verksamhet måste anses såsom både önskvärt och naturligt. Nämnas må, att inkomsten av dylik försäljning även i vissa andra länder går till personalvårdande ändamål. Så till exempel finansieras semesterhemsverksamheten bland postpersonalen i Norge till stor del med dylika inkomster.

Beträffande bötesmedlen torde det vara lämpligt, att de i överensstämmelse med den i nu gällande instruktion för generalpoststyrelsen § 42: 6 där om givna föreskriften alltjämt få tillfalla understöds-kassan.

Å postanstalt eller i postverkets brevlådor tillvaratagna föremål eller gångbart mynt, som ej kunnat tillställas ägaren, skola numera behandlas i enlighet med bestämmelserna i lagen den 22 april 1938 om hittegods.

Ett utnyttjande av understöds-kassans tillgångar på sätt här nämnts kräver givetvis särskilda anordningar för att säkerställa medlens riktiga handhavande. Vid de förut omnämnda överläggningarna med representanter för personalorganisationerna har även sagda spörsmål berörts. Därvid ha följande riktlinjer för den blivande verksamheten uppdragits.

De medel, som kunna komma att avsättas för semesterhemsverksamhet, skola alltjämt stå under generalpoststyrelsens förvaltning. För verksamhetens handhavande skall däremot inrättas ett särskilt organ, nämligen en av personalen bildad ekonomisk förening, i vilken de tre stora personalorganisationerna inom verket, Svenska postmannaförbundet, Posttjänstemännens förening och Postverkets kontors- och kanslibiträdeskårers centralorganisation, skola ingå som medlemmar. Vid förvärv av fastighet skall generalpoststyrelsen stå såsom köpare. Styrelsen skall därefter genom särskilt avtal upplåta nyttjanderätten till fastigheten till föreningen.

Till bestridande av de löpande utgifterna skola i första hand tagas i anspråk de årliga avgifter, som föreningsmedlemmarna skola erlägga till föreningen, vilka avgifter enligt personalorganisationernas utfästelse skola komma att uppgå till åtminstone 10 000 kronor. Vad som i övrigt erfordras för utgifternas bestridande skall föreningen äga rekvirera från generalpoststyrelsen av de under nästföregående budgetår för semesterhemsverksamheten avsatta medlen. Medel, som icke tagits i anspråk under visst budgetår, skola för här ifrågavarande ändamål överföras till följande budgetår.

Generalpoststyrelsen skall äga utse en ledamot av föreningens styrelse samt utöva kontroll över föreningsstyrelsens förvaltning och föreningens räkenskaper genom av generalpoststyrelsen utsedd revisor.

Ett genomförande av det nu framlagda förslaget skulle bl. a. innebära, att det f. n. till personalorganisationerna av postverkets driftmedel utgående anslaget å 50 000 kronor såsom bidrag till resor till och från semesterhem m. m. icke vidare erfordras. Samtliga dylika kostnader skulle komma att utgå av de för semesterhemsverksamheten avsatta medlen.

Enligt vad Svenska postmannaförbundet meddelat, är det förbundets avsikt att t. v. driva semesterhemmen i Kungsör och Falsterbo på samma sätt som hittills, varför dessa hem icke f. n. skulle inordnas i den verksamhet som nu planeras.

Under åberopande av det sålunda anförda hemställer generalpoststyrelsen, att styrelsen måtte bemyndigas att för stödjande av semesterhemsverksamheten bland postverkets personal taga i anspråk av postverkets understöds-kassas tillgångar ett engångsbelopp av 750 000 kronor samt därutöver årligen fr. o. m. budgetåret 1950/51 de belopp, som fr. o. m. budgetåret 1949/50 inflyta till postverket, dels såsom behållen inkomst vid försäljning av postverket tillhörig makulatur och äldre handlingar jämte därå anbragta makulerade frimärken samt värdeinnehållet i obeställbara postförsändelser, dels obeställbara postanvisningsbelopp, dels ock i postkassa uppkommet överskott, som icke kunnat till rätt ägare återställas, i de två sistnämnda fallen dock med rätt för general-

poststyrelsen att efter därom gjord ansökan till behörig rättsägare restituera i anspråk taget belopp.

Statskontoret, som avgivit yttrande öfver generalpoststyrelsens framställning, erinrar om att tidigare en restriktiv hållning intagits till framställningar om direkta statsbidrag till sådana ändamål som de här ifrågavarande men förklarar sig dock icke ha något i och för sig att invända mot att en del av understöds-kassans medel tages i anspråk för främjande av semesterhems-verksamhet bland postverkets personal. Ämbetsverket motsätter sig sålunda icke att bidrag i skälig mån utgår till kostnader förbundna med anskaffande av semesterhem men avstyrker däremot bestämt bidrag till driften av förevarande semesterhem i den omfattning, som föreslagits i generalpoststyrelsens framställning. Under hänvisning till att icke obetydliga resebidrag redan utgå av postverkets driftmedel till tjänstemännen och deras familjer, till vilket förhållande motsvarighet i allmänhet torde saknas beträffande statstjänstemän vid andra verk, avstyrkes förslaget jämväl i denna del av statskontoret, som emellertid uttalar, att hittillsvarande resebidrag i fortsättningen synas böra bestridas av understöds-kassan. Likaså bör enligt ämbetsverkets mening kassans överskottsmedel tagas i anspråk för täckande av i postkassor uppkommen kassabrist i fall, då den ansvarige tjänstemannen erhållit befrielse från sin återbetalningsplikt.

Statskontoret fäster vidare uppmärksamheten vid att enligt förslaget de två semesterhem, som f. n. ägas och drivas av Svenska postmannaförbundet, och av vilka enligt under hand lämnad uppgift det ena är reserverat för förutvarande medlemmar av den i postmannaförbundet numera uppgångna poststationsföreståndareföreningen med deras familjer och det andra för förbundets övriga medlemmar, f. n. icke avses skola inordnas i den planerade verksamheten. Ämbetsverket finner, att både lämplighets- och ekonomiska skäl tala för en samordning av all för posttjänstemän bedriven semesterhems-verksamhet, och ifrågasätter därför, om icke för bidrag till anordnande av semesterhem bör uppställas det villkoret, att de nuvarande hemmen upplåtas för samtliga posttjänstemän.

Departementschefen.

Postverkets understöds-kassa är enligt gällande bestämmelser avsedd för understöd åt behövande änkor och barn efter personer som varit anställda vid postverket. Generalpoststyrelsen föreslår nu bl. a., att av understöds-kassans kapitalbehållning ett belopp av 750 000 kronor skulle tagas i anspråk för nyanskaffning och utrustning av två eller tre semesterhem för postverkets anställda och deras familjer. Vidare föreslås att av kassans löpande inkomster endast dess ränteinkomster och inkomster av vissa böter och viten i fortsättningen skulle komma kassan till godo. Kassans övriga inkomster — alltså medel influtna vid försäljning av makulatur och äldre handlingar jämte därå anbragta frimärken, medel influtna vid försäljning av värdeinnehållet i obeställbara

postförsändelser ävensom obeställbara postanvisningsbelopp samt i postkassa uppkomna överskott, som icke kunnat till rätt ägare återställas — skulle i fortsättningen direkt tillföras semesterhemsverksamheten och inom denna användas för att nedbringa inackorderingsavgifterna samt för utbetalning av resebidrag till postverkets anställda och dessas familjer i samband med besök vid semesterhemmen.

I likhet med statskontoret har jag i princip icke något att erinra mot att medel från postverkets understöds-kassa få disponeras för främjande av semesterhemsverksamhet för postverkets personal. Semesterförhållandena för denna personal måste betecknas som ogynnsamma. Till skillnad från flertalet andra verk har postverket icke möjlighet att koncentrera semestrarna för sina anställda till sommarmånaderna. Enligt uppgift nödgas verket sålunda normalt sprida de anställdas semestrar så, att semesterperioderna börja redan i januari och fortgå till i början av december. Därtill kommer, att tjänstgöringsförhållandena för i varje fall en del av verkets personal på grund av förekomsten av nattarbete och eljest obekväma arbetstid äro mindre fördelaktiga. Till dessa särskilda omständigheter finnes enligt min mening anledning att taga hänsyn vid bedömningen av den föreliggande framställningen. Då därtill kommer att ett tillmötesgående av framställningen i fråga icke ställer anspråk på egentliga statsmedel eller medför, att annan verksamhet, för vilken ifrågavarande medel avsetts, behöver sättas å sido, anser jag mig i sak kunna biträda generalpoststyrelsens förslag.

Jag övergår härefter till frågan om omfattningen av det statliga bidraget till semesterhemsverksamheten och därmed sammanhängande spörsmål.

Generalpoststyrelsen framhåller, att trots den föreslagna kapital- och inkomstminskningen för understöds-kassan denna alltjämt skulle kunna finansiera en understödsverksamhet av ungefär nuvarande omfattning och vidare att någon nämnvärd ökning av det understödsbehov, som därmed tillgodoses, med hänsyn till nu förefintliga allmänna sociala välfärdsanordningar icke för framtiden är att förvänta. Ehuru jag i stort sett kan dela styrelsens uppfattning på sistnämnda punkt, har jag vid min prövning av förslaget likväl icke funnit det lämpligt att på sätt, som förslaget förutsätter, definitivt fränhända understöds-kassan och därmed dess hittillsvarande ändamål de betydande inkomstposter, varom här är fråga. Jag vill i stället förorda en sådan ändring av bestämmelserna rörande understöds-kassan, att kassans ändamål vidgas till att omfatta även understöd till semesterhemsverksamhet vid postverket. Med hänsyn å ena sidan till de engångsutgifter, som krävas i samband med förvärv och och utrustning av de erforderliga nya semesterhemmen, och å andra sidan till understöds-kassans nuvarande ansevärd kapitalbehållning anser jag mig böra tillstyrka, att ett engångsbelopp av intill 750 000 kronor av kassans kapital får tagas i anspråk för anskaffning och utrustning av två eller tre semesterhem för verksamheten. I samband med en sådan engångsåderlåtning av kassans kapital bör emellertid enligt min mening en viss jämkning ske av den fonderingsregel, som nu gäller för kassan och enligt vilken årligen minst en femtedel av kassans

ränteinkomster skall läggas till kapitalet. För att, även därest kassans inkomster i övrigt skulle komma att helt tagas i anspråk för tillgodoseende av dess av mig förordade, utvidgade ändamål, trygga en viss återuppbyggnad av dess kapital, förordar jag sålunda, att nämnda fonderingsregel ändras så, att i fortsättningen årligen minst en tiondel av kassans *samtliga* inkomster skall läggas till kapitalet.

Med nyss sagda begränsning bör enligt min mening kassans löpande inkomster få tagas i anspråk för tillgodoseende av kassans såväl gamla som nya uppgifter. Jag förutsätter härvid att kassans utdelning av understöd till behövande änkor och barn icke skall bliva lidande av den nu förordade utvidgningen av kassans verksamhet, utan att den även i fortsättningen skall fortgå efter i stort samma grunder för bedömningen av uuderstödsbehoven som hittills. Vad gäller kassans nya uppgifter, understödandet av semesterhemsverksamheten, finner jag det lämpligt och riktigt, att inom den givna ramen för medelstillgången bidrag skola kunna lämnas såväl till semesterhemens drift som till resekostnader, eftersom en lämplig avvägning mellan dessa båda bidragsformer gör det möjligt att uppnå en önskvärd utjämning av semesterhemsbesökarnas på grund av reseavstånden varierande kostnader för semestern. Jag förutsätter emellertid härvid, att nu utgående belopp för resebidrag av verkets driftmedel icke längre skola anvisas.

Understödkassan bör liksom hittills förvaltas av generalpoststyrelsen. Även med de av mig förordade formerna för semesterhemsverksamhetens ordnande synes det emellertid ändamålsenligt, att på sätt generalpoststyrelsen föreslagit en särskild ekonomisk förening, i vilken de tre stora personalorganisationerna inom postverket — Svenska postmannaförbundet, Posttjänstemännens förening och Postverkets kontors- och kanslibiträdeskärers centralorganisation — ingå som medlemmar, bildas för handhavande av semesterhemens förvaltning och drift. Liksom generalpoststyrelsen förutsätter jag, att styrelsen står som ägare till de nya semesterhemmen, vilka endast med nyttjanderätt upplåtas till den sålunda bildade föreningen.

Ehuru såsom statskontoret framhållit skäl kunna tala för en samordning av all för postverkets anställda bedriven semesterhemsverksamhet och även för att de båda redan befintliga semesterhem, som ägas och drivas av Svenska postmannaförbundet, helt överföras till den föreslagna nya verksamheten och övertagas av postverket för upplåtelse till den ifrågasatta förvaltande föreningen, anser jag mig med hänsyn till de betydande belopp postmannaförbundet nedlagt i de båda semesterhemmen och de anspråk på vederlag härför, som en sådan fullständig samordning av verksamheten skulle aktualisera, likväl icke nu böra påyrka en sådan. Den omständigheten, att postmannaförbundet i varje fall tills vidare behåller äganderätten till sina båda semesterhem, synes mig varken behöva utgöra något hinder för att dessa båda hem såsom i övrigt jämställda med de nya semesterhem, som komma att anskaffas, utnyttjas i verksamheten och understödjas av understödkassan eller eljest utesluta en viss, önskvärd samordning av hela semester-

hemsverksamheten för verkets personal. Det synes mig t. ex. vara riktigt — ehuru uttryckliga villkor knappast torde behöva meddelas därom — att samtliga semesterhem komma att stå öppna för verkets alla anställda med familjemedlemmar oavsett tjänstekategori och organisationstillhörighet.

Även om de bidrag till semesterhemsverksamhet, som kunna komma att bestridas av medel från understöds-kassans löpande inkomster, i första hand böra vara avsedda för sådan verksamhet i anknytning till nuvarande och i fortsättningen anskaffade semesterhem, synes det icke böra vara uteslutet, att vid sidan därav och framför allt under tiden, intill dess att planerade förvärv av nya semesterhem hunnit genomföras, motsvarande bidrag lämnas till för verkets personal avsedd och organiserad semesterverksamhet i andra former. Såsom från personalens sida ifrågasatts, bör detta vara möjligt t. ex. i samband med avtal om utnyttjande av annan organisations anläggningar eller i samband med de särskilda vintersemesteranläggningar, som ordnats av postverkets idrottsförbund.

I sitt yttrande över generalpoststyrelsens framställning har statskontoret föreslagit, att postverkets understöds-kassa, vilken som framgått av det föregående tillföres inkomstmedel bl. a. genom i postkassor uppkomna överskott, som icke kunnat återställas till rätt ägare, jämväl får tagas i anspråk för täckande av i postkassor uppkommen kassabrist i sådana fall, då den ansvarige tjänstemannen erhållit befrielse från sin återbetalningsskyldighet. Jag biträder denna mening.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de ändrade bestämmelser rörande understöds-kassan, som i det föregående förordats, ävensom att efter förslag av generalpoststyrelsen fastställa de närmare riktlinjer för understöd till semesterhemsverksamheten, som kunna vara erforderliga.

Med hänsyn till den ekonomiska räckvidden av de förändringar, som här förordats i fråga om användningen av postverkets understöds-kassa, torde lämpligen riksdagens yttrande böra inhämtas i ärendet.

Jag får sålunda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition lämna riksdagen tillfälle att avgiva yttrande över vad jag i det föregående anført.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Dagmar Bruno.